

İÇ MİMARİ PAFTA TASARIMINDA ÖĞRENCİ YETERLİLİKLERİNİN EĞİTİMCİ GÖZÜNDEN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF STUDENT COMPETENCIES IN INTERIOR ARCHITECTURE PRESENTATION BOARDS DESIGN FROM THE PERSPECTIVE OF AN EDUCATOR

Beyza KURU
Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi,
İç Mimarlık Bölümü
icmimarbeyzakuru@gmail.com
ORCID: 0009-0008-1935-2897

Hafize ŞENOL
Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi,
İç Mimarlık Bölümü
icmimarhafizesenol@gmail.com
ORCID: 0009-0004-2006-2230

Şengül YALÇINKAYA
Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi,
İç Mimarlık Bölümü
sengulyalcinkaya@ktu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1629-6443

ÖZ

ABSTRACT

Geliş Tarihi:
26.07.2024

Kabul Tarihi:
11.03.2025

Yayın Tarihi:
27.06.2025

Anahtar Kelimeler
İç Mimarlık,
Pafta Tasarımı,
Sunum,
Sunum Paftası,
Görsel İletişim.

Keywords
Interior
Architecture,
Board Design,
Presentation,
Presentation
Board,
Visual
Communication.

İç mimari projelerin sunumunda kullanılan pafta, projenin farklı aşamalarında çeşitli içeriklerde hazırlanabilen, tasarımı görselleştirmede ve iletişimi kolaylaştırmada kullanılan araçlardır. Bu görsel iletişim araçları ile projenin önemli detayları öne çıkartılarak hedef kitleye ulaşmak sağlanmaktadır. Sunumun etkili gerçekleşmesinde projenin niteliği kadar sunumda kullanılan grafik dili, pafta özgünlüğü ve projeyi anlatma düzeyi etkili olmaktadır. Mesleki eğitim sürecinde kullanılmaya başlanan pafta, profesyonel kariyer boyunca da önemini korumaktadır. Bu nedenle eğitim sürecinde öğrencinin pafta tasarımına yönelik gerekli bilgi ve beceriyi kazanması beklenir. Bu çalışmanın amacı, iç mimarlık öğrencilerinin pafta tasarımı konusundaki yetkinlik seviyelerini ve pafta tasarımındaki güçlü ve zayıf yönlerini belirlemektir. Pafta tasarım workshop etkinliği ile elde edilen pafta ve anket verileri ile öğrencilerin yetkinlik düzeyleri, bilgisayar becerilerinin pafta tasarımına etkisi ve paftaların uzman ekip tarafından değerlendirilmesi ile paftaların güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkartılmıştır. Çalışmanın sonuçları, öğrencilerin projelerini paftada ifade ederken temel yaklaşımları göz ardı etme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Pafta tasarımının öneminin daha iyi anlaşılmasına ve eğitimde daha fazla yer bulması gerektiğine işaret etmektedir.

Presentation boards used in interior architectural projects are tools that can be prepared with various content at different stages of the project, serving to visualize the design and facilitate communication. These visual communication tools highlight key aspects of the project, ensuring effective delivery to the target audience. The effectiveness of the presentation depends not only on the quality of the project itself but also on the graphic language used, the originality of the board, and the clarity in conveying the design. Starting from the educational process, the use of presentation boards remains significant throughout professional careers. Therefore, it is expected that students acquire the necessary knowledge and skills in board design during their education. The aim of this study is to determine the competency levels of interior architecture students in board design and to identify the strengths and weaknesses in their design approaches. Based on data collected from a board design workshop and surveys, students' competency levels and the influence of their computer skills on board design were examined. In addition, the boards were evaluated by an expert team to identify their strengths and weaknesses. The results of the study indicate that students tend to overlook fundamental approaches when expressing their projects through presentation boards. These findings highlight the need for greater emphasis on the significance of board design in education and suggest that it should be given a more prominent place in the curriculum.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1522401>

Atıf/Cite as: Kuru, B. & Şenol, H. & Yalçinkaya, Ş. (2025). İç mimari pafta tasarımında öğrenci yeterliliklerinin eğitimci gözünden incelenmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(2), 1177-1197.

Giriş

İç mimari projenin karşı tarafa etkili bir şekilde aktarılmasını sağlayan materyal olan sunum paftası, grafik tasarımın bir alt alanı olan bilgilendirme tasarımı kavramına karşılık gelmektedir (Kürşad, 2020). Günümüzde iç mimari pafta tasarımında grafik anlatımlardan etkin şekilde yararlanılmakta ve çalışmaların aktarımında önemli bir iletişim aracı haline gelmektedir. Hedef kitle veya müşteriye bağlı olarak, uygun olan grafik tekniğin sofistikasyon derecesi belirlenir; bu da grafik anlatımların basit veya karmaşık olmasını etkilemektedir (De la Mare, 1984). Pafta, tasarımcısına farklı grafik araçların kullanılması ile çeşitli anlam katmanları ve fikirler ortaya koyulması imkânını sunmaktadır (Ambrose ve Harris, 2012). Bu süreçte kullanılan grafik araçların çeşitliliği tasarımcının farklı kullanıcı kitlelerine uygun olarak pafta tasarlamasını kolaylaştırmaktadır.

Bir proje süreci düşünüldüğünde, uygun olan grafik sunumla tamamlanması önemlidir (Gürel ve Basa, 2004). Bazı durumlarda iyi bir tasarım, yetersiz bir şekilde sunulduğunda başarısız hale gelebilmektedir. Projenin başarılı olarak sunulması için paftanın, projenin yaratıcı konsepti ve teknik özellikleriyle ilişkili olması gerekir. Sunumda hedeflenen etkinin yaratılabilmesi için görsel ifade ve kurguyu başarılı şekilde üretebilmek önemlidir (Farrelly, 2011; Karaoğlu Can ve Yavuz, 2020). Aynı zamanda etkili bir paftanın, kullanıcının duyularına hizmet ederken, mekâna dair ipuçları verebilen ve mekânı hayal edilebilmeyi sağlaması yararlı olmaktadır (Buldaç ve Levent, 2015). Paftanın projeyi anlatması ve projenin temelini tam olarak ifade edebilmesi gerekmektedir. Karmaşık bir paftada bir jüri ya da bir müşteri projeye hâkim olamazken projeyi özümseme konusunda sorunlar yaşayabilmektedir.

İç mimari paftanın projede aktarılacak istenen aşama ile ilgili bilgiyi etkili şekilde izleyiciye vermesi gerekmektedir. Paftayı oluşturan öğeler önemli olsa da bunlar sadece iletişimsel araçlar olup tek başlarına birincil amaç değildir (Ching, 1975). Burada temel amaç bu öğelerin projeyi etkili bir şekilde ifade edebilmesi ve tasarımın amacını, detaylarını ve estetik değerini doğru bir şekilde yansıtabilmesidir. Bu noktada iç mimari paftada özgün dil, grafik dil ve anlatım düzeyi önem kazanmaktadır. Böylelikle iç mimari pafta bütüncül bir anlam kazanır ve proje bilgisini doğru ve etkili bir şekilde aktarır. Bu bağlamda, iç mimarlık mesleğinde ve eğitim sürecinde pafta büyük bir öneme sahiptir. İç mimar adaylarının projelerini etkili bir şekilde sunma becerisi kazanmaları, eğitim sürecinin önemli hedeflerinden biridir. Bu çalışmada iç mimarlık öğrencilerinin pafta tasarımı konusundaki yetkinlik seviyelerini ve pafta tasarımındaki güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Böylece, eğitim programlarının geliştirilmesi ve öğrencilerin tasarım becerilerinin daha etkili bir şekilde desteklenmesi sağlanabilecektir.

İç Mimari Proje Sunumunda Pafta Tasarımı

İç mimarlık, mekânları istek ve ihtiyaçlar doğrultusunda işlevsel ve estetik olarak tasarlayan bir disiplindir. Bu disiplin tasarım eylemini gerçekleştirirken mühendislik, psikoloji, antropoloji, endüstriyel tasarım, grafik tasarım ve sanat gibi farklı disiplinlerden yararlanmaktadır. Tasarımda soyut olarak düşündüğü eylemi somutlaştırılarak bir ürün ortaya koymaktadır. Aynı zamanda iç mimarın hem eğitim hayatında hem de meslek hayatında projesini tasarlarlarken projenin karşı tarafa aktarılmasını da sağlaması gerekmektedir. Bu projenin diğer bir kişiye izleyiciye aktarımında iç mimari pafta yaygın olarak kullanılmaktadır.

Tasarım eğitimi ile öğrenciler, tasarımın yanı sıra tasarladıkları projeleri etkili şekilde sunabilme yeteneği de kazanmaktadır. İç mimari sunum, bir önerinin pratik olarak hayata geçirilerek detaylı şekilde sunulmasıdır (Farrelly, 2012). İç mimarlıkta projenin sunulması iç mimari paftalar ile gerçekleşmektedir. İç mimari paftalar projenin ana fikrini iletmede olup kullanıcının projeyi içselleştirmesine yardımcı olan 2/3 boyutlu görsel iletişim araçlarıdır. Bu görsel iletişim araçlarının amacı izleyiciye proje hakkında bilgiler vererek ikna etmeye çalışmaktır. Literatürde iç mimari pafta için grafik sunum ya da grafik pafta ifadeleri de yer almaktadır (Kürşad, 2020).

İç mimari paftalar güçlü ve ikna edici retorik unsurlara sahiptir (Lymer vd., 2009). İç mimarın projedeki tasarım fikrinin en iyisi olduğuna kullanıcıyı ikna etmekle birlikte projenin özgün yönlerini görsel ve sözel olarak vurgulaması gerekmektedir. Paftaya bakıldığında iç mimari projenin detayları, tasarım hikayesi ve proje gelişim aşamaları okunabilmelidir.

Tasarımcılar sunum paftası hazırlarken görsel tasarım ilkelerini kullanırlar. Bu ilkeler, bir sunumun etkili ve çekici olmasında kilit bir rol oynar. Bunlar; denge, ritim, vurgu ve odak noktası, hareket, görsel uyum, çeşitlilik, oran, egemenlik, görsel hiyerarşi ve birlikten oluşmaktadır (Öztuna, 2007). Görsel ilkelerin doğru kullanımı, renk

paletin estetik bir uyum içinde olması ve tipografinin dikkat çekici olması, sunumun profesyonel bir görünüm kazanmasına yardımcı olmaktadır.

İç mimarlıkta hedeflenen sonuç üründür. Bu ürünün tasarlanması ve sunumu için faydalanılan araç ve gereçler teknolojinin gelişimi ile zaman içerisinde çeşitlilik göstermektedir (Yıldırım ve Demirarslan, 2021). Dijital yaşamın getirdiği etkiler, bilgisayar teknolojisinin hızlı ilerlemesi, her geçen gün daha kullanıcı dostu ve yüksek kaliteli görüntüler sunabilen programlarının piyasaya çıkması ve internetin herkesin erişebileceği bir kaynak haline gelmesi, proje sunumlarını farklı bir zenginlik ve boyuta taşımaktadır. Bu durum, sunumların görsel açıdan daha etkileyici, bilgi aktarımının daha etkin ve anlaşılabilir olduğu bir noktaya evrildiğini gösteriyor (Polat, 2009). Aynı zamanda iç mimari paftanın tasarımında kullanılan programlarda alternatiflerin olması iç mimarların pafta tasarımında hızlı ve verimli tasarımların yapmasına olanak tanımaktadır. Pafta tasarımında bilgisayar destekli programlardan sıklıkla yararlanılmaktadır. Bu programlar ise şunlardır: Adobe Photoshop, Adobe Indesign, Canva, Affinity Designer, AutoCAD, ArchiCAD, Sketch, Powerpoint. Bu programlara duyulan ilgi ve kullanım sıklığı kullanım hızını ve program kullanım kabiliyetini arttırmakta olup tasarımcılar, öğrenilen programları kullanarak kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir (Özdemir Işık, 2017).

İç Mimari Paftanın Temel Öğeleri

İç mimari paftada kullanılan öğeler proje tasarım sürecinde elde edilen ürünlerden oluşmaktadır. Bu öğelerin çeşitliliği projede istenenlere göre değişmektedir. İç mimari paftada kullanılan öğeler genel olarak; ortografik çizimler, 3D görseller, metinler, diyagram, lejant şeklinde ifade edilebilmektedir. Bu öğeler proje sürecinde tasarlandıktan sonra sunum için paftada kullanılmaktadır. Paftanın etkili olabilmesi için bu öğelerin tasarımının da iyi olması beklenmektedir.

İç mimari çizimler ve modeller projenin gelecekteki görüntüsünü ortaya koymaktadır. Çizimlerin ikna edici güçte olmaları ve izleyicilerine tasarımın gerçekleştirilebileceğine dair güven vermesi gerekmektedir (Farrelly, 2012). Temel olarak iç mimari paftalarda kullanılan öğeler; ortografik çizimler, 3 boyutlu görseller, metinler, diyagramlar ve lejanttır.

Ortografik çizimler 2D çizimleri ifade etmektedir. Bu çizimler projeye ait olan plan, kesit, görünüş, detay çizimleridir. Bu çizimler projeye ait teknik detayları ve bileşenleri görsel olarak ifade etmektedir. Bu çizimlerin hepsinin kullanılması zorunlu olmamakla birlikte projeyi en iyi ifade eden çizimlerin kullanılması projenin doğru ve anlaşılır olarak anlaşılmasını sağlamaktadır.

3D görseller projenin 3 boyutlu görsellerini ifade etmektedir. Bu görseller iç mimari projeyi varmışçasına sunmanın etkili bir yoludur. Oluşturulan görsel nitelik olarak mekânın görünümünü net olarak ortaya koymaktadır (Fuente Suárez, 2016). Görseller çeşitli tasarım programlarında tasarlanarak oluşturulmaktadır. Görselleştirmelerde 3ds Max, SketchUP, Lumion3D, Adobe Photoshop gibi programlar kullanılmaktadır.

Metinler, paftalardaki 2D ve 3D görselleri gerektiğinde desteklemektedir. Bu anlatımlar genellikle açıklamak istenen verilerle ilgilidir. Metin, bir bakıma sunumun şeklini belirler ve bu sunum, yazıyı ya bir kutu içine yerleştirerek ya da zeminle bütünleşmiş bir şekilde sunularak gerçekleştirilebilmektedir (Kürşad, 2020). Bilgilendirici metinler dışında projeye ait öz bilginin de anlatıldığı paftalarda görülmektedir. Dinleyici, bu metinler aracılığıyla, projeyi sunan kişi olsun ya da olmasın, proje hakkında bilgi edinebilmekte ve projeyi okuyabilmektedir.

Diyagram, iç mimari paftalarda fikir ve sonuç ürün arasındaki süreci tanımlayan şematik ve grafik temsil araçlarıdır. Diyagramlar anlamlılıktan ziyade ifadelidir. (Önal ve Özdemir, 2016). Etkinlik ile form arasındaki ilişkileri belirterek fonksiyonların yapı ve dağılımını organize etmektedir. Bu nedenle, gerçekliğin karmaşıklığına yönelik iç mimarının en iyi araçlarındadır (Dulić ve Aladžić, 2016). Soyut fikirleri somut fikre dönüştürme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır; aynı zamanda iç mimarlık pratiğinde de kritik bir rol üstlenmektedir. Çünkü diyagramlar hem mevcut bilgiyi yapılandırmakta hem de yeni bilgi ve tasarım fikirlerinin oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Lejant, iç mimari projelerde teknik çizimlerin düzenli ve anlaşılır olması, iletişimi güçlendirmek ve projenin anlaşılabilirliğini artırmak için önemlidir. Bu bağlamda, projeye ilişkin bilgilerin yer aldığı bir pafta başlığı veya lejant kullanmak, projenin temel özelliklerini özetlemek açısından etkili bir yol olabilmektedir (Buldaç ve Levent, 2015).

İç Mimarlık Öğrencilerinin Pafta Tasarım Yetkinliğinin Araştırılması

Bu araştırma iç mimarlık eğitimi alan öğrencilerin pafta tasarımındaki yetkinlik düzeyini ve pafta tasarım yaklaşımlarını belirlemeye yönelik oluşturulmuş bir araştırmadır. Araştırmanın temelinde, iç mimarlık öğrencilerinin pafta tasarımındaki farkındalık düzeyleri, bilgisayar beceri düzeylerinin pafta tasarımına etkisi ve öğrenci başarı düzeyini etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılması yer almaktadır. Bunun için Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) İç Mimarlık Bölümü öğrencileriyle deneysel bir çalışma yürütülmüştür.

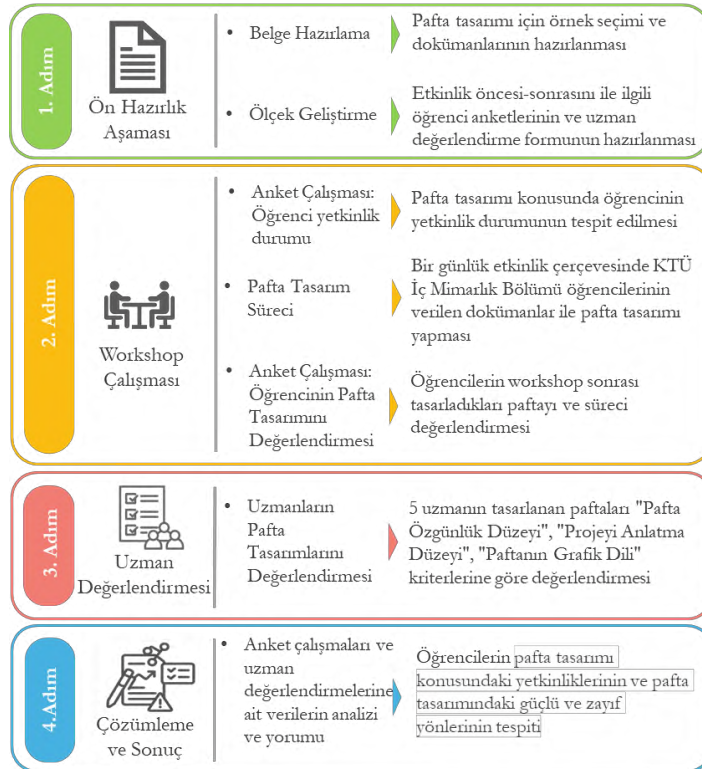
Öğrencilerin pafta tasarlama seviyelerini görmek amacıyla yapılan workshop çalışmasında tasarlanan paftaların değerlendirildiği bu araştırmada nicel yöntem kullanılmıştır. Bu bağlamda çalışmada workshop çalışması ve belge değerlendirme adımlarından veriler elde edilmiştir. Araştırma 4 adımdan oluşmaktadır (Şekil 1).

Birinci adımda 'Paftanı Tasarla' workshop çalışması planlanarak öğrencilere duyurulmuştur. Pafta tasarımında öğrencilerin kullanacağı dokümanlar Arch Daily sitesinden seçilmiştir. Bu sitenin tercih edilme sebebi, mimari proje alanında en kapsamlı bilgiye ulaşılabilen sitelerden biri olmasıdır. Ayrıca öğrencilerin yetkinlik düzeyinin belirlenmesinde kullanılacak anket ve uzmanlar tarafından öğrenci paftalarını değerlendirmede kullanılacak formlar hazırlanmıştır.

İkinci adımda workshop çalışması yapılmıştır. Workshop etkinliği oturumunda pafta tasarımı üzerinden bir değerlendirme yapılacağı için 32 kişilik gruba herhangi bir süre kısıtlaması olmadan, verilen proje için pafta tasarlanması istenmiştir. Etkinliğin başında yapılan öğrenci yetkinlik durumu anket formu ile iç mimarlık öğrencilerinin profillerini belirlenmiş ve pafta tasarımındaki beceri düzeylerini tespit edilmiştir. Workshop etkinliği sonrasında öğrencilerden yaptıkları pafta tasarımlarının değerlendirmesini yaparak; pafta tasarımını yaptıkları süre, tasarım yaparken kullandıkları programlar, verilen projenin yeterliliği, bilgisayar performansları, tasarladıkları paftaya puan vermeleri ve sebebini açıklamaları istenmiştir.

Üçüncü adımda tasarlanan paftalar uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Pafta tasarımları 5 kişilik uzman kişi tarafından grafik dil, pafta özgünlüğü ve projeyi anlatma düzeyi yönleri değerlendirilerek, paftanın başarılı olmasında etkili olan olumlu ve olumsuz yönler belirtmeleri istenmiştir.

Son adımda anket sonuçları ve uzman değerlendirme formundan elde edilen veriler analiz edilerek, değerlendirilmiştir. Analiz sonucu elde edilen bilgiler literatür çerçevesinde yorumlanarak sonuca ulaşılmıştır.

Şekil 1. Araştırma Süreci

Anketin ilk aşaması olan ön testin temel amacı, öğrencilerin demografik özelliklerini, bilgisayar beceri düzeylerini, kullandıkları programları ve bu programları ne kadar etkin bir şekilde kullandıklarını belirlemeye yönelik sorular içermektedir. İlk olarak, öğrenci profili ele alınmaktadır. Bu kapsamda, öğrencilerin yaş ve cinsiyet gibi demografik özellikleri anketin temelini oluşturmaktadır. Bu demografik veriler, öğrenci kitlesinin genel profiline ilişkin bir anlayış sunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde öğrencilerin pafta tasarımı yaparken hangi programları kullandıkları ve bu programları ne kadar etkin bir şekilde kullanabildikleri, bilgisayar beceri düzeylerini belirleme açısından önemli bir veri sağlamaktadır. Bu sorulara ek olarak öğrencilerin grafik tasarım eğitimi alıp almadığı ve bilgisayar performanslarını değerlendirmeleri, sahip oldukları teknik alt yapıları hakkında bilgi vermektedir. Anketin üçüncü bölümü, öğrencilerin pafta tasarımına yönelik tutum ve beceri düzeylerini anlamaya yöneliktir. Bu bölümde, pafta tasarlamayı ne kadar sevdiğileri, kendilerini hangi seviyede gördükleri ve pafta tasarımına yönelik tutumları değerlendirilmiştir. Bu sorular, öğrencilerin tasarım sürecine yönelik tutumlarını ve algılarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu üç bölümden oluşan anket, iç mimarlık öğrencilerinin profillerini ve pafta tasarımındaki beceri düzeylerini daha iyi anlamak amacıyla kapsamlı bir veri seti sağlamaktadır.

Öğrenci değerlendirme formunda bulunan sorular yani anketin son test aşamasının temel amacı, öğrencilerin tasarım sürecine dair deneyimlerini ve tasarımlarını değerlendirme imkânı sağlamaktadır. Öğrencilerden alınan geri bildirimlerden birincisi, pafta tasarımını bitirme süresidir. Öğrencilere, tasarım sürecini kaç saatte tamamladıklarını belirtmeleri istenerek, zaman yönetimi becerileri ve sürenin pafta tasarımına etkisini değerlendirilmeye çalışılmaktadır. İkinci olarak, verilen proje yeterlilik düzeyini değerlendirme sorusu, tasarım projesine ait materyallerin (çizimler, görseller ve diyagramlar) pafta tasarlamak için yeterli olup olmadığını ölçmek için sorulmuştur. Proje verildiğinde nasıl bir tutum sergiledikleri, projeye yönelik algılarını ve değerlendirme becerilerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Üçüncü olarak, tasarım sürecinde bilgisayar performansı yeterlilik düzeyi sorusu, kullandıkları bilgisayarın tasarım sürecine uygunluğunu değerlendirmelerini hedeflemektedir. Bu, teknik altyapının tasarım sürecine etkisini anlamak açısından önem taşır. Dördüncü olarak, öğrencilerin kullandıkları programı belirtmeleri, tasarım sürecinde kaç tane program kullandıkları hakkında bilgi sağlamaktadır. Son olarak, öğrencilerin tasarladıkları paftaya verdikleri puan ve bu puanın sebebini yazmaları, kendi çalışmalarını eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerine ve tasarım yetenekleri üzerine düşünmelerine olanak tanımaktadır. Bu geri bildirim, öğrencilerin tasarım sürecinde farkındalıklarını artırmaya yönelik bir katkı sağlamaktadır.

Uzman değerlendirme formu, tasarım paftalarını objektif bir bakış açısıyla değerlendirmek amacıyla kurgulanmış bir araçtır. Tasarlanan paftalar üç kriter altında değerlendirilmiştir. Bu kriterler, uzmanların öğrencilerin sahip olduğu tasarım yeteneklerini ve sunum becerilerini değerlendirmelerine olanak tanımaktadır. İlk olarak, "Pafta Özgünlük Düzeyi" kriteri, öğrencilerin tasarım paftalarının ne kadar özgün ve yaratıcı yaklaşım sergilediğini gösterir. İkinci olarak, "Projeyi Anlatma Düzeyi" kriteri, öğrencilerin tasarım projelerini ne kadar etkili bir şekilde anlatabildiklerini değerlendirmeyi hedefler. Bu, görsel ve sözel iletişim becerilerini, tasarım kararlarını mantıklı bir şekilde aktarma yeteneklerini ve projenin hikayesini anlatma başarısını içerir. Üçüncü olarak, "Paftanın Grafik Dili" kriteri, öğrencilerin grafik tasarım becerilerini ve paftalarını oluştururken kullandıkları görsel dilin etkinliğini değerlendirmeyi amaçlar. Renk seçimi, tipografi, düzen ve görsel hiyerarşi gibi unsurlar uzmanlar tarafından incelenir. Bu kriterlere ek olarak uzmanlar, öğrencilerin tasarımların olumlu ve olumsuz yönlerini kısaca değerlendirerek paftalara verdikleri puanların sebeplerini de açıklar. Uzmanlardan istenen olumlu ve olumsuz bulgular, paftaların güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeyi sağlar.

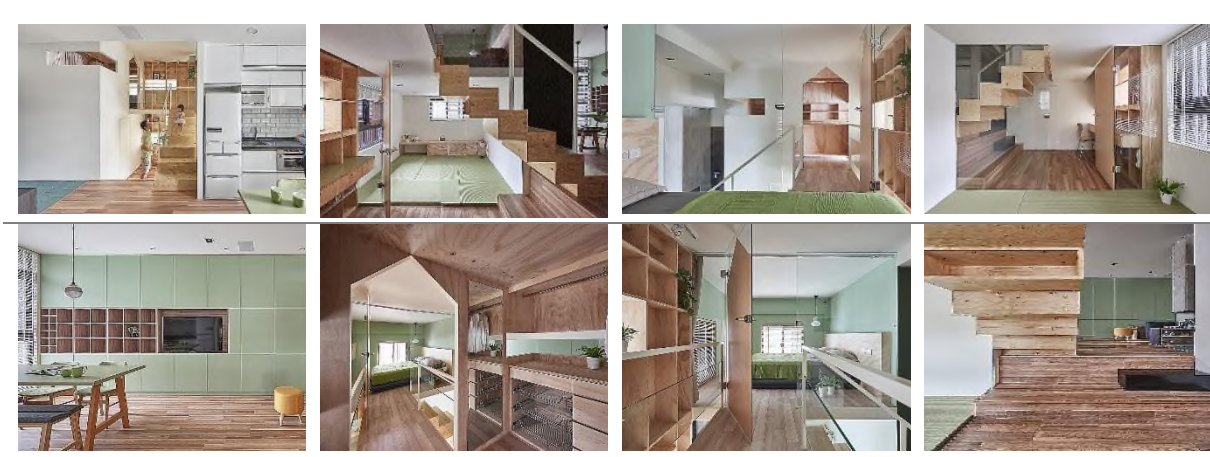
Çalışmada öğrencilere workshop etkinliği öncesi ve sonrasında uygulanan anket, etkinlik kapsamında elde edilen paftalar ve uzman pafta değerlendirme formundan elde edilen veriler analiz edilerek araştırma problemi olan iç mimarlık öğrencilerinin pafta tasarımında karşılaşılan eksikliklerin ve hataların tespit edilmesi ve bu eksikliklerin giderilmesi için eğitim süreçlerinin nasıl iyileştirilebileceğine cevap aranmıştır.

Çalışmaya Katılan Öğrenciye ait Bilgiler

Workshop ve anket çalışması Karadeniz Teknik Üniversitesi 2023-2024 eğitim öğretim yılı güz yarı yılında Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü 4. sınıf öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere sorulan sorular ile pafta tasarımında etkisi olan öğelerin bilgisi toplanmıştır. Toplam 32 öğrenciden oluşan grubun 29'u kadın, 3'ü erkektir. Öğrencilerin 13'ü 21 yaşında, 11'i 22 yaşında ve 8'i ise 23- 25 yaş arasındadır.

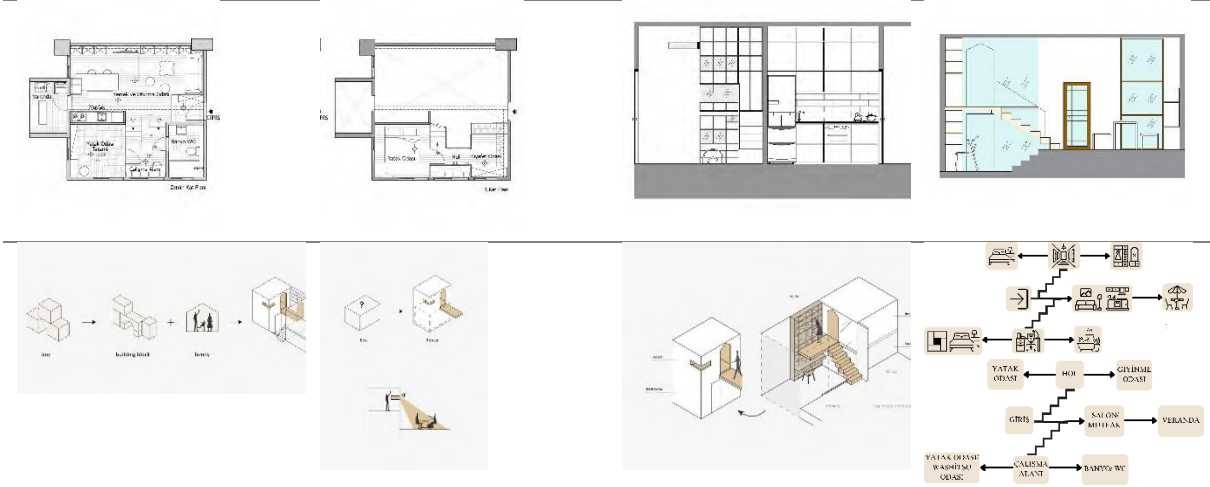
Workshop etkinliğinde öğrencilere verilen materyal de pafta tasarımında önemli olduğu için fazla detayı ve vurgusu olmayan bir proje seçilmiştir. Tayvan'da bulunan bu proje, Hao Design tarafından 2015 yılında yapılan 40 m²'lik bir konut projesidir. Arch Daily sitesinden alınan projenin bilgileri, teknik çizimleri, işlev şeması, diyagram ve görselleri verilmiştir. Verilen görsellerin bazılarında değişiklikler yapılarak farklı grafik örnekler oluşturulmuştur. Workshop etkinliği öncesinde öğrencilere sunum yapılarak proje anlatılmış ve tasarlanması istenen paftanın özellikleri anlatılmıştır. Tayvan'da bulunan konut projesinde ahşap kullanımı ve yeşil, beyaz renk yoğunluğu görülmektedir. Projenin 1. Katında bulunan beşgen form öne çıkmaktadır. Projeyi anlatan temel görseller verilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Proje Görselleri (Arch Daily, 2023)

Projenin teknik çizimleri de öğrencilere verilmiştir. Proje kesitleri ve işlev şemaları araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Pafta Tasarımında Kullanılan Projeye ait Teknik Çizimler (Arch Daily, 2023)

Öğrencilerin projeyi daha iyi anlayabilmesi için onlara projeyi anlatan metin verilmiştir (Tablo 3). Bu metni istedikleri gibi yorumlayarak pafta tasarımına entegre edebilecekleri söylenmiştir. Metinler Arch Daily ve Hao Design sayfalarından alınmıştır

Tablo 3. Proje Konutu ile İlgili Verilen Bilgi (Arch Daily, 2023; Hao Design, 2023)

“Block Village Alan: 40 m² Konut, 40 metrekare olup bir ailenin birincil konutudur. Konut daha öncesinde tek katlı 3 yatak odasının bulunduğu sıkışık bir konuttur. Daha sonrasında konut yeniden tasarlanmıştır. Japon mimarisinden esinlenilmiştir. Tasarımcı konuta, bir asma kat ekleyerek hacmi en efektif şekilde kullanıyor. Böylece iki seviyeli, ışıkla dolu ve görsel olarak açık bir mesken yaratmıştır. Zemin kat, temel alan gereksinimlerini (3 yatak odası, 1 yemek odası ve 1 oturma odası) ve depolama talebini karşılayacak şekilde tasarlanmıştır. Tasarımcı, evin içinde dolaşırken görsel anlamda haz yaratmaya önem vermiştir. Aile aktivitelerine yönelik washitsu odası yatak odasının altında yer alıyor ve sıhhi ekipmanlar da gömme dolabın hemen altında yer almaktadır. İç mekânın yüksekliği, tasarımda yeterince uygulanan bir unsurdur; örneğin oturma odasındaki televizyon, kayar ray boyunca vidalanabilecek kadar esnektir ve yemek masasına yatay durarak duvara saklanabilir. Tasarım, geleneksel tek işlevli televizyon duvarının yerini alıyor. Ayrıca duvardaki saklama dolabı, oturma odasını ve yemek odasını ferah ve düzenli tutmak için gizli kulplarla donatılmıştır. Her oda bağımsız gibi görünse de aslında birbiriyle yakından bağlantılıdır. tataminin matcha yeşili, yatak odasındaki duvarın yeşil rengiyle harmanlanırken karatahtanın koyu yeşil rengi, saklama dolabının tabanının yeşil rengiyle tutarlı. Sahneyi çerçevelerken zaman da başka bir unsurdur. 1.Katta, ana dolaşım- merdivenler, nispeten daha yakın mekansal işlevlere sahip olan ana yatak odasını ve gömme dolabı birbirine bağlayan bir hava köprüsüne dönüşen koridorla birleşiyor. Ebeveyn odasının mahremiyetini korurken, Işık ve gölgeyi içeriye alınması amaçlanmıştır. Zemin kat ve 1.katın iki mekansal işlevi birbirini tamamlar, ayrıca tasarımcı merdivenlerin altındaki alanı başka bir koridora dönüştürür ve yukarıdaki hava köprüsünün atrium duvarı ve aşağıdaki koridor boyunca kitap rafları oluşturarak sadece mekansal alanı genişletmekle kalmaz. Basınç hissini ortadan kaldıran bir alan yaratmıştır.”
--

“Öğrencilere workshop etkinliği öncesinde tasarımları istenilen paftanın teknik özellikleri verilmiştir (Tablo 4).”

Tablo 4. Workshop Çalışmasında Pafta Formatına İlişkin Bilgiler

Öğrenciler pafta tasarımında serbest bırakılmıştır. Paftanın A0 (841X1189) boyutlarında dikey olarak kullanılması beklenmektedir. Sunum paftası 300 dpi çözünürlüğünde "PDF" formatında olmalı ve toplam büyüklüğü 20 MB'ı geçmemelidir. Pafta teslimleri Google Drive üzerinden verilen linke iletilecektir.
--

Pafta Tasarımında İç Mimarlık Öğrencilerinin Beceri ve Yeterlilikleri

Pafta Tasarımın ait Öğrencilerin Beceri Düzeyi

Öğrencilerin tasarım gücü yeteneklerinin yanında kullandıkları program, grafik tasarımı alanında eğitim alma durumu ve bilgisayar performansına göre değişebilmektedir.

Öğrenciler, en çok AutoCAD ve Powerpoint programını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu programları sırası ile Canva, Photoshop, ArchiCAD, Adobe Illustrator ve Sketch takip etmektedir.

Öğrencilerin grafik tasarımı alanında daha önce bir eğitim alıp almadıkları sorulduğunda, 6 kişi bu alanda eğitim aldığını belirtmiştir. Öğrencilerin almış olduğu grafik eğitim programları arasında Adobe Photoshop, Görsel İletişim ve Tasarım Eğitimi ile Adobe Illustrator Atölyesi bulunmaktadır. Bu eğitimler, öğrencilerin grafik tasarım araçlarını kullanma becerilerini ve tasarım ilkelerine yönelik anlayışlarını geliştirmeye yönelik profesyonel eğitimlerdir.

Pafta tasarımı için diğer önemli konulardan biri de öğrencinin sahip olduğu ekipmanın yeterliliğidir. Bilgisayar performansını değerlendiren öğrencilerden workshop etkinliği sonrasında yapılan değerlendirme formuna göre, 3 kişi bilgisayar performansının çok yeterli olduğunu, 18 kişi yeterli olduğunu, 8 kişi orta olduğunu, 3 kişi ise çok

yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bilgisayar performansını yeterli bulmayan öğrenciler, “Fazla program kullandığımız için performansı düşüyor ve kullanım süremiz artıyor.”, “RAM düşük, görüntü kalitesi ve çözünürlük yetersiz.”, “Depolama alanı çok yetersiz ve altı yıldır kullanıldığı için çok yavaş.” “Kullandığım dosyaların boyutunun çok büyük olması.” şeklinde ifade etmiştir. İfadeler değerlendirildiğinde öğrenciler bilgisayar performansı ile ilgili vurguladıkları noktalar 4 farklı yönü ile öne çıkarmaktadır. Bunlar;

- Donanım yetersizliği
- Yazılım veya uygulama problemleri
- Genel performans problemleri
- Büyük dosya veya iş yükü problemleri

Öğrencilerin programları kullanma seviyesi de pafta tasarımını etkileyen bir unsurdur. En ileri seviye yetkinlikte kullanılan program AutoCad, en az yetkinlikte kullanılan program ise Affinity Designer’dır. Öğrenciler sırası ile, Powerpoint, Canva ve Adobe Photoshop programlarını iyi seviyede, Adobe Indesign, Sketch ve Adobe Illustrator ise orta seviyede kullandıklarını belirtmişlerdir (Tablo 5).

Tablo 5. Workshop Çalışmasında Pafta Formatına İlişkin Bilgiler

Öğrenci Numarası	AutoCAD	ArchCAD	Adobe Photoshop	Adobe Illustrator	Adobe Indesign	Powerpoint	Canva	Affinity Designer	Sketch
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
İleri		Orta			Az		Hiç		

Pafta Tasarımına ait Öğrenci Tutumu

Öğrencilerin pafta tasarımı konusunda kendilerini değerlendirdikleri seviyenin, yaptıkları tasarımı etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, öğrencilere pafta tasarımını sevip sevmedikleri ve kendilerini bu alanda hangi düzeyde gördükleri beşli likert ölçeği kullanılarak sorulmuştur. Pafta tasarımı sevme düzeyi ile ilgili olarak, 3

öğrenci çok severim, 14 öğrenci severim, 13 öğrenci orta, 2 öğrenci ise sevmem şeklinde yanıt vermiştir. Elde edilen verilere göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun pafta tasarımı yapmayı sevdiği görülmüştür (Görsel 3). Bu bulgu, öğrencilerin pafta tasarımına yönelik olumlu bir tutuma sahip olduklarını ve bu durumun, tasarım sürecindeki motivasyon ve yaratıcılıklarını artırabileceğini göstermektedir.

Öğrencilerin pafta tasarımında kendilerini gördükleri seviyeye bakıldığında ise 12 kişi kendini iyi, 16 kişi orta, 4 kişi ise zayıf görmektedir. Öğrencilerin yarısına yakını kendini orta seviyede görmektedir (Görsel 3). Öğrencilerin kendilerini bu düzeyde görme sebeplerini “Bu konuya yeterince vakit ayıramadığımız için geliştiremiyorum.”, “Programları kullanma yetkinliğime bağlı olarak tasarımımda etkileniyor”, “Sınırları olan yerlerde yaratıcı olamıyorum.”, “Jürilerde aldığım yorumlar ve yakın çevre eleştirileri.”, “Pafta tasarlarırken verileri birleştirmekte ve tasarımı nasıl yapacağım konusunda zorlanıyorum” şeklinde ifade etmiştir. İfadeler değerlendirildiğinde öğrencilerin kendi seviyelerinin değerlendirmede 7 farklı yönü öne çıkardığı görülmektedir. Bunlar;

- Beceriler ve yetkinlikler
- Zaman ve planlama sorunları
- Teknik yetersizlik ve araç kullanımı
- Yaratıcılık ve tasarım sorunları
- Jürilerden ve çevreden gelen geri bildirimler
- Bilgisayar ve teknik donanım problemleri
- Motivasyon ve ilgi

Şekil 2. Öğrencinin Pafta Tasarımı Konusunda Kendini Gördüğü Düzey

Pafta Tasarım Süreç Ürünlerine Ait Değerlendirme

Workshop etkinliğinde verilen bilgil ve dokümanlara bağlı olarak öğrenci 32 öğrenci bir günlük etkinlik süresinde pafta tasarımları yapılmıştır. Tasarlanan 32 pafta Tablo 6'te sunulmuştur. Öğrencilerin tasarlamış olduğu paftalarda, konutun farklı özelliklerine odaklanarak tasarım yaptığı görülmüştür.

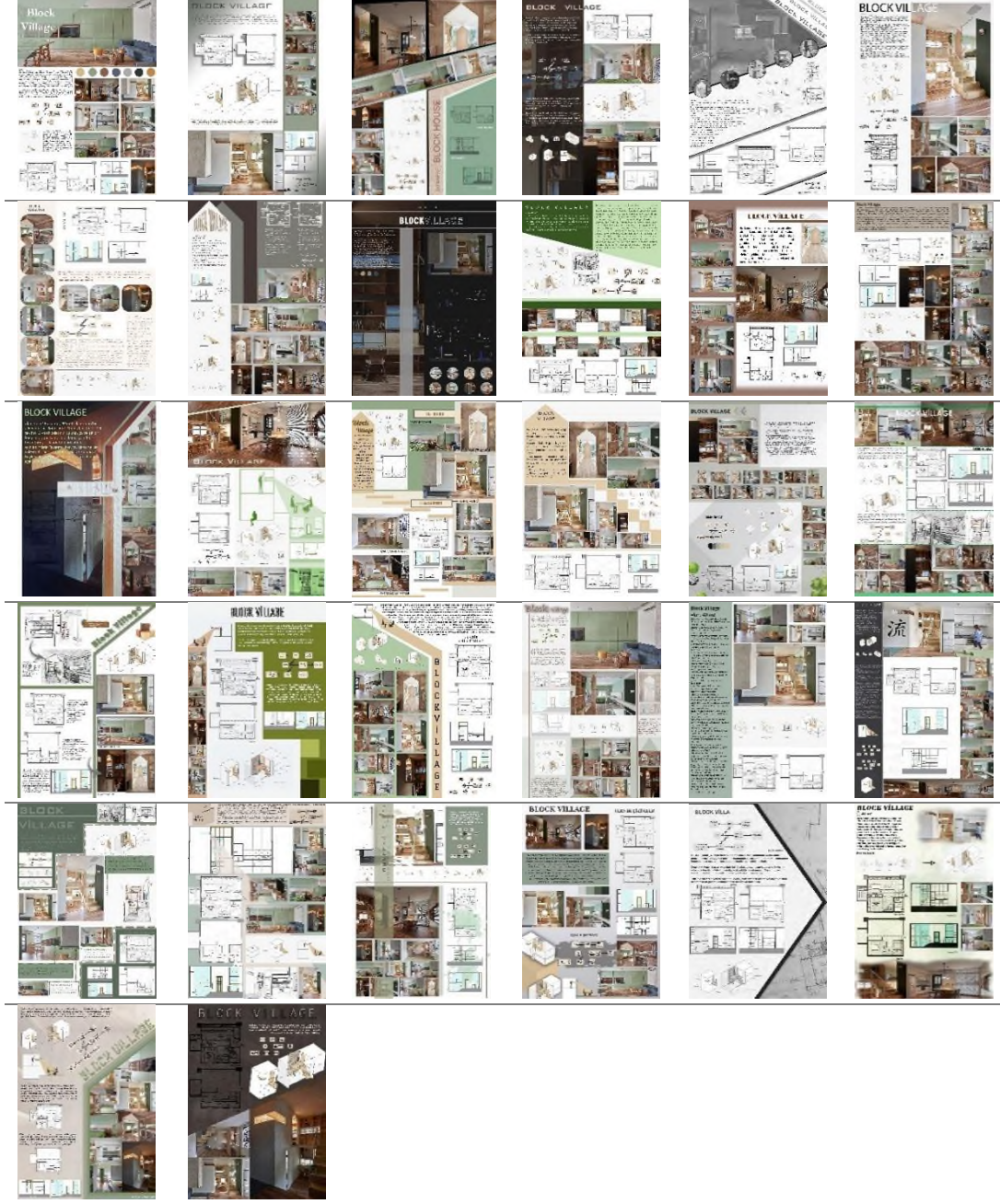
Çalışmanın kurgusunda, öğrencilerin tasarladıkları paftalar hem kendileri hem de uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Bu kapsamda öncelikle öğrencilere belirli veriler sağlanarak pafta tasarımları istenmiştir. Pafta tasarım sürecinde, öğrencilerin tasarımı gerçekleştirmek için ayırdıkları süre ve verilen proje verilerinin de öğrenciler tarafından değerlendirilmesi ve sonuçta tasarlanan paftaların hem öğrenciler hem de uzmanlar tarafından değerlendirilmesi incelenmiştir. Bu değerlendirme süreci, öğrencilerin tasarım becerilerinin gelişimini ve öz değerlendirme yeteneklerini analiz etmeyi hedeflemektedir. Bu metodoloji, öğrenci ve uzman değerlendirmeleri arasındaki tutarlılığı ve farklılıkları ortaya koyarak, eğitim sürecinin etkinliğini ve öğrencilerin gelişim alanlarını belirlemeye yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencinin Pafta Tasarım Süresi

Bu çalışmada, tasarım süresi sınırlaması getirilmemiş ve öğrenciler, tasarımlarını ihtiyaç duydukları süre boyunca gerçekleştirmiştir. Paftaların tamamlanma süresi, 1-3 saat arasında değişmektedir. Tasarlanan paftalara verilen puanlar ve süre değerlendirildiğinde 1 saat ve daha sürede bitiren kişilerin 1,8- 3,53 puanları arasında, 1-2 saat

arasında bitiren kişilerin 2,2 -3,53 puanları arasında, 2 saatte bitiren kişilerin 2,33- 3,66 puanları arasında, 2 saatten fazla sürede bitirenlerin 1,8 -3,13 puanları arasında olduğu görülmüştür. Sonuç üründe alınan puanlar ve tasarım için harcanan süre değerlendirildiğinde, en düşük ve en yüksek puanlar arasında belirgin bir fark gözlemlenmemiştir. Bu bulgu, öğrencilerin pafta tasarımında süre sınırı olup olmamasının nihai tasarım kalitesine etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Diğer bir deyişle, öğrencilerin tasarım süresi konusunda serbest bırakılmalarının, elde edilen pafta tasarım sonuçlarının kalitesini etkilemediği düşünülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin kendi hızlarında çalışarak en iyi performanslarını gösterebildiklerini ve belirli bir süre kısıtlamasının yaratıcı süreçlerini sınırlamadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 6. Workshop Etkinliği Kapsamında Üretilen Paftalar

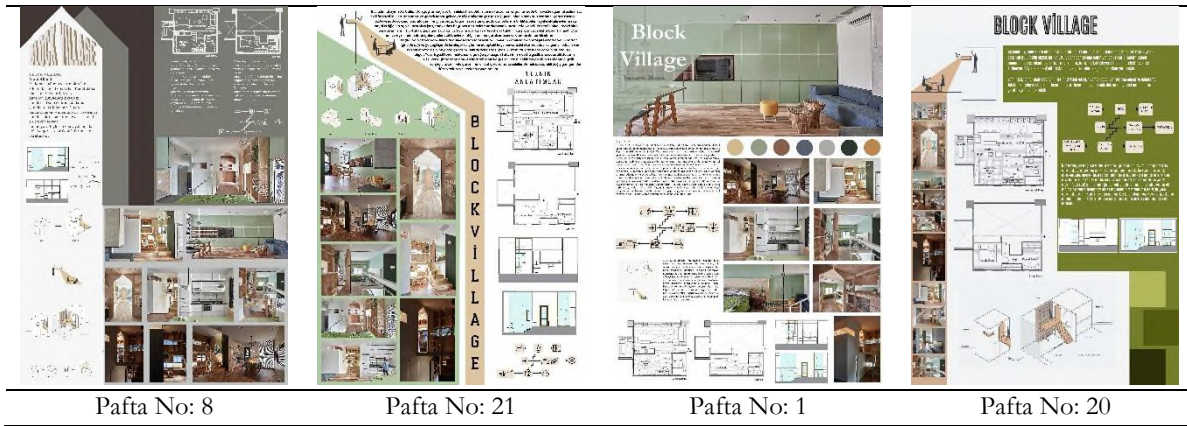

Öğrencinin Verilen Materyallerle İlgili Görüşü

Öğrencilere verilen proje, 40m² bir konut projesidir. Öğrencilerin pafta tasarımlarında, konutun merdiveni, konutun genelinde hâkim olan yeşil renk ve dini odalar gibi unsurlardan etkilendikleri gözlemlenmiştir. Bu unsurlar, öğrencilerin tasarım kararlarını ve estetik tercihlerini şekillendirmiştir. Örnek olarak; yeşil rengin hâkimiyeti, tasarımlarda doğal ve sakin bir atmosfer yaratma çabası olarak değerlendirilebilirken, merdiven ve dini odalar gibi spesifik öğeler, fonksiyonel ve kültürel unsurların pafta tasarımında yaygın kullanılan öğeler olduğu görülmektedir. Bu bulgular, öğrencilerin verilen projedeki belirli mimari ve estetik unsurlardan nasıl etkilendiklerini ve bu etkileri tasarımlarına nasıl yansıttıklarını anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Öğrencilerden 21 kişi, projedeki bir öğeden etkilenecek tasarım yaparken, 11 kişi ise projenin dışında farklı bir tasarım dili ile tasarım yapmıştır. Proje öğelerini kullanan paftaların aldıkları puanların ortalaması 2,85 iken, proje öğelerini kullanmayan tasarımların puan ortalaması 2,84 olarak belirlenmiştir. Bu sonuç, pafta tasarımında projede yer alan bir öğeyi kullanmak ile kullanmamak arasında belirgin bir fark olmadığını göstermektedir. Öğrencilerin projede sunulan öğeleri kullanmaları veya kendi özgün tasarım dillerini oluşturmaları, aldıkları puanlar açısından anlamlı bir farklılık yaratmamıştır. Bu bulgu, tasarım sürecinde yaratıcılık ve özgünlük kadar, projeye sadık kalmanın da öğrenci performansını benzer şekilde etkilediğini ortaya koymaktadır (Tablo 7).

Tablo 7. Konutun Özelliklerini Kullanarak Tasarım Yapılan Paftalar

Öğrenciler, verilen projeyi değerlendirdiklerinde, 4 kişi projeyi çok yeterli, 18 kişi yeterli ve 10 kişi ise orta olarak nitelendirmiştir. Bu değerlendirmelere göre, öğrencilerin çoğunluğu projeyi yeterli bulmuştur. Öğrencilerin büyük bir kısmının projeyi olumlu değerlendirmesi, konutun yeterli ya da yetersiz bulunması konusunda belirgin bir veri elde edilmesini engellemiştir. Projeyi çok yeterli bulanların puan ortalaması 2,84; yeterli bulanların puan ortalaması 2,92; orta bulanların ortalaması ise 2,73'tür. Bu sonuca göre projeyi çok yeterli bulmanın pafta tasarımına etkisi olmadığı görülmektedir.

Öğrencilere ait Pafta Tasarım Değerlendirmesi

Öğrencilerden 1 kişi kendine 5 puan verirken, diğer öğrencilerin çoğu 3 puanla paftalarını değerlendirmişlerdir (Tablo 8). Verilen puana ilişkin ifadeler çözümlendiğinde; kendini gördüğü seviye, program yetkinliği, verilen proje, zaman yönetimi, pafta tasarım alışkanlığı ile ilgili olduğu görülmüştür. Öncelikle, öğrenci kendi yeteneklerini veya başarılarını daha yüksek bir seviyede görebilme durumu kendini puanlamada skoru yükseltmektedir. Bunun temelinde öğrencinin subjektif bir değerlendirme içinde olabileceği ve sonuç üründen ziyade süreçteki performansına ilişkin bir değerlendirmeyi içerebilmektedir. Kendilerini değerlendirmede kendi

çalışma programları ve kazandığı yetkinlikleri, diğer öğrencilerden daha fazla kaynak veya ekstra çalışma süresi harcama durumu ön plana çıkmaktadır.

Tablo 8. Öğrencilerin Kendilerini Değerlendirmesi Sonucu En Yüksek Puanı Alan Paftalar

			
Pafta No: 27	Pafta No: 3	Pafta No: 6	Pafta No: 8

Öğrencilerin genel pafta tasarımında kendini gördüğü seviye, etkinlikte tasarladığı pafta puanı ile paralellik göstermektedir. Pafta tasarımlarını değerlendirilen puanlamada etkili olan faktörler program bilgisi, verilen projeyi benimseme durumu, zaman yönetimidir.

Öğrencilerin program kullanma yetkinliği pafta tasarımlarını etkilemiştir.

- ‘Tasarımı daha iyi olabilirdi.’ Programın yetkinliği sebebiyle kendine puan veren öğrenciler programın seviyesini ve kendi yetkinliği üzerinde durmuştur.
- ‘Yeterli seviyede eğitiminin olması ve kullandığım program çok profesyonel bir program olmadığı için bu puanı verdim.’
- ‘Program bilgisinden kaynaklı bazı şeyler istediğim gibi olmasa da mekân hakkında gerekli bilgilerin işlendiği, yalın ve okuması (anlaması) kolay bir pafta oldu.’

Verilen projeyi benimseyemeyen öğrenciler pafta tasarımı yaparken bu durumdan etkilenmiştir.

- ‘Projenin bana ait olmaması.’
- ‘Konutun tasarımı yapılırken öne çıkan teknik özellikleri öne çıkarmayı amaçladım. İlk bakışta etkili bir pafta gibi görünmemesi sebebiyle üç puan verdim. Detaylı olarak incelendiğinde paftanın sol üst köşesinden başlanarak sağ alt köşeye doğru katmanlar bulunmakta. Bu da aslında mekâna sonradan eklenmiş olan üst kata çıkan merdivene atıfta bulunmaktadır.’
- ‘Projeye kendimi çok adapte edemedim. Tasarım geliştirilebilir oldu. Paftayı yaparken projenin önemli detaylarının bilgisini vererek yapmayı hedefledim. Daha çok teknik çizimler yer alıyor.’

Zaman yönetimi de öğrencileri etkileyen bir başka konudur.

- ‘Bu kadar sürede çıkarılmış iyi bir pafta olduğu için.’, ‘Bu puanı verme sebepim daha uzun sürede ve daha detaylı yapılabilecek bir paftaya kıyasla biraz daha basit olduğunu düşündüğüm için.’
- Pafta tasarım alışkanlığı da verilen puanı etkilemiştir. ‘Projeyi en iyi anlatan ana renderı ortaya koydum, render anlatımları ve teknik anlatımları bölümlendirerek yerleştirdim. Uyum içinde dengeli bir şekilde yaptığımı düşünüyorum.’
- ‘Çünkü mekânda yeşil ağırlıklı olmasına rağmen paftamda fazla yansıtamadım. Teknik çizimleri etkin kullanmak istedim fakat görsel ağırlıklı oldu.’ şeklinde belirtilmiştir.

Uzmanlara ait Pafta Tasarım Değerlendirmesi

32 adet pafta uzmanlar tarafından üç madde özelinde, 5'li likert ölçeği ile değerlendirilmiş ve nedeni uzmanlar tarafından belirtilmiştir. Paftalar özgünlük düzeyi, projeyi anlatma düzeyi ve paftanın grafik dili çerçevesinde değerlendirilmiştir. En yüksek puan alan 4 çalışma Tablo 9'da verilmiştir. Tüm paftalar değerlendirildiğinde uzmanlar üç madde arasında paftaların grafik dilini en düşük bulmuşlardır.

Tablo 9. Uzmanların Değerlendirmesi Sonucu En Yüksek Puan Ortalamasını Alan Paftalar

			
Pafta No: 14	Pafta No: 20	Pafta No: 22	Pafta No: 27

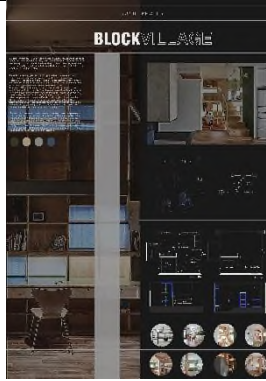
Paftalar ile ilgili uzman görüşleri analiz edildiğinde; görsel iletişim tasarımında etkili bir sunum oluşturmanın temel unsurları olarak; görsel hiyerarşi, renkler, lejantlar, yazı tipleri, vurgulu kısımlar, ortografik anlatımlar, fotoğraflar ve bilgi baloncuklar belirtilmiştir. Bu öğeler, projeye özgünlük kazandırdığı, izleyiciye projenin ana temasını ve amacını net bir şekilde iletmesine yardımcı olduğu vurgulanmıştır.

Paftanın Özgünlük Düzeyi

Paftaların özgünlük düzeyine verilen puanlar incelendiğinde, beş paftanın ön plana çıktığı belirlenmiştir (Tablo 10). En yüksek puan ortalamasına sahip olan paftalar, 14 ve 25 numaralı paftalardır. Uzmanlar tasarlanan paftalarda projeye dair izler kullanılmasını olumlu bulmuştur. Paftanın özgünlük düzeyi için uzmanların bazı ifadeleri aşağıda verilmiştir.

- ‘Arka planla mekâna ait filigran kullanılması olumlu. Filigran sınır ögesi olarak mekân görselleri olması olumlu.’
- ‘Yeşil bant ve görsellerle kurduğu ilişki olumlu.’

Tablo 10. Uzmanların Değerlendirmesi: Paftanın Özgünlük Düzeyi En Yüksek Puanı Alan Paftalar

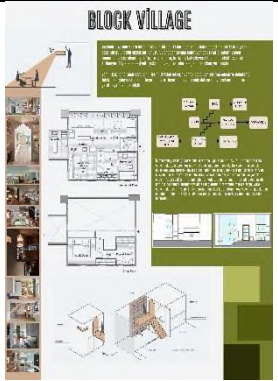
			
Pafta No: 14	Pafta No: 25	Pafta No: 9	Pafta No: 27

Projeyi Anlatma Düzeyi

Paftaların projeyi anlatma düzeyine verilen puanlar incelendiğinde, beş paftanın öne çıktığı belirlenmiştir (Tablo 11). Bu değerlendirme sonucunda en yüksek puan ortalamasına sahip olan paftanın, 25 numaralı pafta olduğu görülmüştür. Paftanın projeyi anlatma düzeyi için uzmanların bazı ifadeleri aşağıda verilmiştir.

- “Pafta projenin sahip olduğu nitelikleri ön plana çıkarabilir farklı opacity değerleri ile odak noktaları kullanılmış bir tavırda düzenlenmiştir.”
- “Konuta dair dört görselin iyi oranlanarak paftaya yerleştirilmesi olumlu. Az görsel ile konut yeterli düzeyde aktarılabilmiş.”

Tablo 11. Uzmanların Değerlendirmesi: Projeyi Anlatma Düzeyi En Yüksek Puanı Alan Paftalar

			
Pafta No: 25	Pafta No: 20	Pafta No: 22	Pafta No: 18

Paftanın Grafik Dili

Paftaların projeyi anlatma düzeyine verilen puanlar incelendiğinde, beş paftanın öne çıktığı belirlenmiştir (Tablo 12). Bu değerlendirme sonucunda, bu beş paftanın da aynı puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Paftanın grafik dili için uzmanların bazı ifadeleri aşağıda verilmiştir.

- “Paftanın grafik dili, görsellerin yerleşimi, konut hakkındaki bilgilerin verilme oranları başarılı. Bilginin belirli bir bant üzerinde tasarlanması, görsel ve planların kendi içindeki dağılımı başarılı.”
- “Paftanın anlatım dili, görsellerin dengesi, anlatımlardaki şekil zemin ilişkisi, bölgelemeler oldukça başarılı. Grafik dilinde iyi bir ifade var.”

Tablo 12. Uzmanların Değerlendirmesi: Paftanın Grafik Dili En Yüksek Puanı Alan Paftalar

			
Pafta No: 6	Pafta No: 11	Pafta No: 14	Pafta No: 22

Üç başlık altında yapılan değerlendirmelerde 20 numaralı pafta tüm başlıklar için en yüksek puanı alan paftadır. Bu pafta öğrenci tarafından 3 puan ile uzman grup tarafında 3,66 puan ile değerlendirilmiştir. En yüksek puanı alan paftalardan diğer bir tanesi olan 14 numaralı pafta diğer kriterlerde yüksek puanlar almasına rağmen, projeyi anlatma düzeyindeki performansı ile geride kalmıştır. 22 numaralı pafta, özgünlük düzeyinde yeterli puanı alamamışken, 27 numaralı pafta ise sadece projeyi anlatma düzeyinde en yüksek puan ortalamasına sahip paftalar arasında yer almıştır. Bu analizler, paftaların farklı başlıklardaki performanslarının çeşitlilik gösterdiğini ve pafta tasarımı konusunda temel değerlendirme kriterlerini destekleyecek bilgi ve becerinin öğrenciye kazandırılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Ayrıca, öğrencilerin kendilerine verdikleri puanlar ile uzman değerlendirmeleri arasındaki farklar, öğrencilerin öz değerlendirme konusunda desteklenmesi gerektiğini de işaret etmektedir.

Uzmanların Pafta Tasarımındaki Bileşenlerin Rollerine ait Değerlendirilmesi

Pafta tasarımının etkili ve başarılı olabilmesi için projenin önemli noktalarını vurgulaması ve anlatması beklenmektedir. Bunun içinde paftada yer alan bileşenlerin nasıl kullanıldığı önemli olmaktadır. Bu noktada çalışma kapsamında ele alınan paftalar değerlendirildiğinde öğrencilerin güçlü bulunduğu noktalar arasında belirli renklerin öne çıkarılması, paftada kullanılan görsel ve yazıların arka plan ile dengeli kullanımı ve görsel öğelerin farklı boyutlarda kullanılması gibi unsurlar öne çıkmaktadır. Bu unsurlar, bir tasarımın estetik ve dengeli bir görünüm kazanmasına yardımcı olurken, paftanın etkili bölümlendirilmesi ve vurgu alanları yaratılması da izleyiciyi yönlendirmede önemli rol oynamaktadır. Ayrıca, farklı bir grafik dil kullanma gayreti ve projenin içinden bir tasarım ögesinden etkilenmek, öğrencilerin tasarım becerilerini ve yaratıcılıklarını ortaya koymalarını sağlar. Görsel sunumda, planlar üzerinde minik açıklamalar veya bilgi baloncuklarıyla desteklenmiş ortografik anlatımlar kullanılabilir. Ortografik anlatımlar, planlar üzerinde çizilen minik açıklamalar ve bilgi baloncukları ile desteklenmelidir. Bu unsurların bir araya gelmesiyle, araştırma projesinin görsel sunumu daha etkileyici ve anlaşılır hale getirilebilir. Uzmanlar tarafından paftalar ile ilgili yapılan değerlendirmeler ele alındığında paftalarda öne çıkan güçlü yönleri aşağıdaki şekilde özetleyebilir;

- Proje kavramı, konsepti ile ilgili renklerin öne çıkarılmış olması,
- Paftada kullanılan görsel ve yazıların arka plan ile dengeli kullanımı,
- Görsel öğelerin farklı boyutlarda kullanımı,
- Paftanın etkili bölümlendirilmesi,
- Paftada vurgu alanları yaratılması,
- Görseller arasında ara geçişler kullanılması,
- Farklı bir grafik dil kullanma gayreti,

- Projenin içinden bir tasarım ögesinden etkilenmek,
- Lejantlarda bilgilerin verilmesi,
- Yazı tipolojisinin sınırlı tutulması,
- Projeye ilişkin motto, künye ve logo gibi tanımlayıcı öğelerin kullanımı.

Öğrencilerin zayıf bulunduğu noktalar arasında odak noktasının belirlenmemesi ve görsel hiyerarşi oluşturulmaması, renk skalası veya lejantlar gibi tekniklerin kullanılmaması, yazı tipolojisinin dikkatli seçilmemesi ve başlığın diğer yazılardan ayrılmasından çok yakın olması gibi unsurlar yer alıyor. Bunlar, bir tasarımın görsel bütünlüğünü ve okunabilirliğini etkileyen temel unsurlardır. Aynı şekilde, ortografik anlatımların minik açıklamalarla desteklenmemesi ve görsellerin pafta sınırlarından çok yakın olması da tasarımın detaylarında eksikliklere işaret ediyor. Uzmanlar tarafından paftalar ile ilgili yapılan değerlendirmeler ele alındığında paftalarda öne çıkan zayıf yönleri aşağıdaki şekilde özetleyebilir;

- Odak noktası belirlenmemesi ve görsel hiyerarşi oluşturulmaması,
- Renk skalası veya lejantlar gibi tekniklerin kullanılmaması,
- Yazı tipolojisinin dikkatli seçilmemesi,
- Başlığın diğer yazılardan ayrılmasından ve vurgulanmaması,
- Ortografik anlatımların minik açıklamalarla desteklenmemesi,
- Görsellerin ve yazıların pafta sınırlarından çok yakın olması,
- Görsellerin ve teknik çizimlerin ölçülerinin orantılarının ayarlanmaması,
- Uzun metinlerin tercih edilmesi,
- Hazır pafta şablonu kullanması,
- Görsellerin aynı boyutta kullanımı,
- Tüm görsellerin kullanılması,
- Verilen bilgilerin değiştirilmeden kullanılması,
- Projeye ilişkin motto, künye ve logosu gibi tanımlayıcı öğeler kullanılmaması,
- Metinde aynı bilgilerin farklı ifadelerle tekrar edilmesi.

Bu bağlamda, öğrencilerin yaratıcılıkları, görselleri açıklamalarla desteklemeleri ve pafta alanını dengeli kullanmaları güçlü bulunmuştur. Ancak, metin ve görsel uyumunun sağlanmasında, yazı tipi ve boyutunun ayarlanmasında, odak noktası yaratılmasında ve uzun anlatımların tercih edilmesinde zayıflıklar gözlemlenmiştir. Öğrencilerin pafta tasarımı ile ilgili temel bilgi düzeyinin yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Bu eksiklik, grafik dilinin kullanımında da belirgin olup, öğrencilerin bu alanda daha fazla desteklenmesi gerekmektedir.

Sonuç

İç mimar, tasarımın tüm aşamalarında etkin rol oynar ve soyut fikirleri somut ürünlere dönüştürür ve bu süreçte düşüncelerini ve tasarımını anlatmada pafta tasarımından yararlanır. Bu nedenle mesleki eğitim sürecinde projelerini sunabilmedeki temel beceriyi kazanmaları gerekir. Mevcut durumun tespiti için planlanan bir workshop etkinliği ile KTÜ İç Mimarlık Bölümü'nde pafta tasarımına yönelik olarak öğrenci beceri düzeyi ve öğrenci pafta tasarım yaklaşımlarının nasıl olduğu araştırılmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde;

- Öğrencinin pafta tasarımında genel beceri düzeyine bakıldığında tasarım için gerekli programları bildiği ve teknik ekipmanlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Pafta tasarımında yeterlilik noktasında da öğrencinin olumlu bir yaklaşım içinde olduğu görülmesine rağmen pafta tasarımı konusunda temel yaklaşımları göz ardı etme eğiliminde olduklarını görülmüştür. Bu durum, öğrencilerin teknik bilgi ve teknik elemanlara sahip olmalarının etkili bir tasarım ortaya koymaları için tek başına yeterli olmadığını göstermektedir.

- Öğrencilerin büyük kısmının grafik tasarımı alanında eğitim almadığı görülmüştür. En yüksek puanı alan öğrenci de en düşük puanı alan öğrenci de bu alanda eğitim almıştır. Bu durum, pafta tasarımının mesleki eğitimde daha iyi anlaşılması ve öneminin vurgulanması gerektiğini göstermektedir. Özellikle görsel sunum teknikleri, metin-görsel uyumu ve estetik unsurlar konusundaki eksiklikler, eğitim sürecinde ele alınması gereken konular olarak öne çıkmaktadır. Grafik tasarım eğitiminin, yalnızca pafta tasarımı değil, genel anlamda öğrencilerin yaratıcı düşünme, etkili görselleştirme ve profesyonel sunum becerilerini geliştirebileceği göz önüne alındığında bu alandaki eksikliklerin giderilmesi mesleki anlamda da öğrencilere avantaj sağlayacaktır.
- Pafta tasarımı sırasında farklı programların kullanılmasının, tasarımın başarısı üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, kullanılan programlardan ziyade temel tasarım ilkelerine ve estetik yaklaşımların benimsenmesinin daha önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin, farklı programları kullanabilme becerisinden çok, bu araçları etkili ve yaratıcı bir şekilde nasıl kullanacaklarını öğrenmeleri gerekmektedir.
- Pafta değerlendirmeleri ile ilgili öğrencilerin kendilerine verdikleri puanlar ile uzman değerlendirmeleri arasındaki farklılıklar, öğrencilerin öz değerlendirme konusunda desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu fark, öğrencilerin kendi performanslarını yeterince objektif bir şekilde değerlendiremediklerini ve özgüven eksikliği yaşadıklarını işaret etmektedir. Özellikle, 20 numaralı paftanın öğrencinin kendine verdiği 3 puan ile uzmanların ortalama 3,66 puanlık değerlendirmesi arasındaki farklılık, bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Bu bulgular, eğitim sürecinde öğrencilerin öz değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi ve kendi çalışmalarını daha doğru ve güvenli bir şekilde değerlendirebilmeleri için ek destek ve rehberlik sağlanmasının önemini vurgulamaktadır. Bu destek, öğrencilerin öz güvenlerini artırmalarına, akademik başarılarını daha objektif bir şekilde ölçmelerine ve kendini geliştirmesine yardımcı olacaktır.

Öğrenci, pafta tasarımındaki temel bilgi konusunda bazı eksiklikler göstermiştir. Özellikle, pafta tasarımında bileşenlerin doğru kullanımına ilişkin şu noktalara dikkat edilmesi gerektiği tespit edilmiştir:

1. Projenin başarılı ve etkileyici olabilmesi için yalnızca görsel sunumun değil, aynı zamanda açıklamaların da dikkat çekici, özgün ve anlaşılır olması gerekmektedir.
2. Görsellerin ve metinlerin, pafta sınırlarına çok yakın yerleştirilmemesi estetik ve okunabilirliği artırır.
3. Yazı tipleri üç farklı türü geçmemeli ve en önemli bilgiler, daha büyük ve belirgin yazı tipleriyle vurgulanmalıdır.
4. Planlarda küçük açıklamaların ve bilgi baloncuklarının kullanımı, detayların daha iyi anlaşılmasını sağlar.
5. Ortografik anlatımlar ile fotografik anlatımlar arasında ilişki kurulması, tasarımın genel algısını güçlendirir.
6. Paftalarda lejantlar ve renk kodlama yöntemleri kullanılarak, bilgilerin anlaşılmasını kolaylaştırır ve görsel hiyerarşiyi destekler.
7. Tasarımın en önemli yönünü vurgulamak için paftada dikkat çeken en az bir bölge veya nokta oluşturulması gerekir.
8. Metinler; kısa, öz ve net bir şekilde yazılmalıdır.
9. Uzun metinler kullanılması gerekiyorsa, özgün yönlerin grafiklerle vurgulanması daha etkili bir sunum sağlar.

Bu unsurların bir araya gelmesi, paftaların görsel sunumunu daha etkileyici, okunabilir ve anlaşılır hâle getirecektir.

Araştırma sonuçları pafta tasarımının öneminin daha iyi anlaşılmasına ve eğitimde daha fazla yer bulması gerektiğine işaret etmektedir. Bu çalışmanın, pafta tasarımına yönelik farkındalığın artırılmasına önemli ölçüde katkı sağlayarak hem eğitimciler hem de öğrenciler için yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin pafta tasarımları konusunda daha iyi olabilmeleri için eğitim sürecinde konu ile ilgili workshop etkinlikleri düzenlemek, başarılı pafta örneklerinin öğrenci ile paylaşılarak yorumlanması, metin-görsel uyumunu sağlamaya yönelik

öğrencinin desteklenmesi, tasarımda kullanılacak yazılımlar ile ilgili eğitimin verilmesi ve eğitim sürecinde öğrenciye pafta tasarımı ile ilgili düzenli geri bildirim verilmesi çalışma bulgularına bağlı olarak önerilmektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar, bu çalışmanın araştırılması, yazımı ve/veya yayımlanması sürecinde herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan eder.

Mali Destek

Yazarlar, bu çalışmanın araştırılması, yazılması ve/veya yayımlanmasına yönelik herhangi bir finansal destekten yararlanmadığını beyan eder.

Yayın Etiği Beyanı

Yazarlar, bu çalışmada etik dışı herhangi bir duruma yer verilmediğini ve araştırma ile yayın etiği kurallarına özenle uyulduğunu beyan eder.

Yazar Katkı Oranı

Bu araştırmaya 1. yazar %50, 2. yazar %30 ve 3. yazar %20 oranında katkı sağlamıştır. Yazarlar, çalışmanın tüm aşamalarında iş birliği içinde çalışmış olup, her biri kendi katkı oranı doğrultusunda araştırmanın planlanması, yürütülmesi, analiz edilmesi ve raporlanmasına katkıda bulunmuştur.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğü Fen ve Mühendislik Bilimleri Etik Kurulu'nun 28.12.2023 tarihli ve E-26014373-050.01.04-474843 sayılı kararıyla etik kurul onayı almıştır.

Teşekkür

Uzman değerlendirme formlarında verdikleri değerli katkılardan dolayı,

Sayın Erkan AYDINTAN, Sayın Funda KURAK AÇICI, Sayın Hande Gül KANCA, Sayın Kıymet SANCAR ÖZYAVUZ ve Sayın Reyhan MİDİLLİ SARI'ya teşekkür ederiz. (Sıralama alfabetik sıraya göre yapılmıştır.)

Kaynakça

- Ambrose, G., & Harris, P. (2012). Grafik tasarımın temelleri (Akademik Temeller Dizisi: 06). Literatür Yayıncılık.
- Arch Daily. (2023, December 10). Konut projesine ait proje görselleri ve proje hakkında bilgi. Block Village. <https://www.archdaily.com/778497/block-village-house-design>
- Buldaç, M., & Levent, T. (2015, Kasım 5–6). İç mimari projede fikrin sunum paftasına yansımaları [241–252]. 3. Ulusal İç Mimarlık Eğitimi Kongresi, İstanbul.
- Ching, F. (1975). Architectural graphics. Litton Educational Publishing.
- De la Mare, D. T. (1984). Presentation graphics [Doktora tezi, Lincoln College, University of Canterbury]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Dulic, O., & Aladzic, V. (2016, Nisan 22). A note on graphical representations in architecture – diagrams over sketches [835–844]. 4th International Contemporary Achievements in Civil Engineering, Subotica.
- Farrelly, L. (2011). Mimarlığın temelleri. Literatür Yayınları.
- Farrelly, L. (2012). Mimarlıkta sunum teknikleri. Literatür Yayınları.
- Fuente Suárez, L. A. de la. (2016). Towards experiential representation in architecture. Journal of Architecture and Urbanism, 40(1), 47–58. <https://doi.org/10.3846/20297955.2016.1163243>

- Gurel, M. O., & Basa, I. (2004). The status of graphical presentation in interior/architectural design education. *International Journal of Art & Design Education*, 23(2), 192–206.
- Hao Design. (2023, December 10). Konut projesine hakkında bilgi. Block Village. <https://www.haodesign.tw/block-village>
- Karaoğlu Can, M., & Yavuz, F. (2020). İç mimarlık eğitiminde grafik tasarımın önemi ve seçmeli ders önerisi. *Ulakbilge*, 9(55), 1665–1677. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-09-55-15>
- Kürşad, D. (2020). Mimari sunum paftalarında görsel tasarım ilkelerinin uygulanması üzerine öneriler. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(44), 211–221. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.658247>
- Kürşad, D. (2020). Mimarlık ve grafik tasarım disiplinlerinin ortak ifade araçları. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 9(74), 1583–1597. <https://doi.org/10.7816/idil-09-74-07>
- Lymer, G., Ivarsson, J., & Lindwall, O. (2009). Contrasting the use of tools for presentation and critique: Some cases from architectural education. *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning*, 4, 423–444. <https://doi.org/10.1007/s11412-009-9073-9>
- Önal, F., & Özdemir, B. (2016). Mimari tasarımda sıralı form oluşum diyagramları. *Megaron*, 11(2), 230–240. <https://doi.org/10.5505/megaron.2016.32932>
- Özdemir Işık, B. (2017). Bilgisayar destekli tasarım programlarının mimarlık eğitimine katkısı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 778–782. <https://doi.org/10.17719/jisr.2017.1814>
- Öztuna, Y. (2007). Görsel iletişimde temel tasarım. Tıblan Yayıncılık.
- Polat, C. (2009). Proje sunum tekniklerinde gözlenen gelişmelerin irdelenmesi üzerine araştırmalar [Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, B., & Demirarslan, S. (2021). İç mimarlıkta yapay zekâ: İnsana öykünen makineler çağında yapay zekânın mesleki paydaşlığı. In *Yapay zekâ ve dijital teknoloji* (ss. 101–139). İksad Publishing House.

EXTENDED SUMMARY

Effective presentation of interior architecture projects is realized through presentation boards, which fall under the scope of information design, a subfield of graphic design (Kürşad, 2020). The importance of graphic representations and the selection of appropriate techniques vary depending on the target audience (De la Mare, 1984). Boards allow designers to express their projects using various graphic tools, and the diversity of tools used facilitates addressing different user groups (Ambrose and Harris, 2012). Interior architecture boards are tools that describe the project and enable the viewer to envision the space (Buldaç and Levent, 2015). Their basic elements consist of orthographic drawings, 3D visuals, texts, diagrams, and legends. These elements are used to accurately and clearly express the project (Farrelly, 2012). It is important for interior architecture candidates to develop their board design skills during their education process for their professional success. This research aims to determine the competence levels and approaches of the students of the Interior Architecture Department at Karadeniz Technical University regarding board design. The study is conducted to understand the board design skills of interior architecture students. This study aims to identify the strengths and weaknesses of students in board design and develop suggestions to improve their educational processes. The research aims to objectively evaluate the competencies of interior architecture students in board design and determine their educational needs. The study, conducted using quantitative methods, was carried out with a workshop event titled "Design Your Board." The event was planned in four stages based on a project selected from the Arch Daily site: preparation, workshop, student-expert evaluation, and data analysis. In the first stage, a literature review related to the subject was conducted, project documents were provided to the students, and survey forms were prepared. In the second stage, students were assigned to design a board without any time constraint. Before the workshop event, a survey was conducted to determine the students' competence status. After the event, students filled out an evaluation form to evaluate the board they designed and the process. In the third stage, experts evaluated the boards based on the criteria of graphic language, originality, and the level of project description. In the final stage, the survey results and expert evaluations were analyzed and interpreted. The findings of the research reveal the deficiencies of interior architecture students in board design and ways to improve educational processes to address these deficiencies. Most students use AutoCAD and PowerPoint programs, while some have received graphic design training. Evaluations of students' computer performance indicate that performance deficiencies negatively affect board design. Most students enjoy board design and consider themselves at an intermediate level in this area. During the workshop event, board designs were created without a time constraint, and experts evaluated them based on graphic language, originality, and the level of project description. The results show no significant difference between design time and design quality, indicating that the duration of free work time does not affect design quality. These findings provide important insights into addressing students' deficiencies in board design and improving educational processes. Students were influenced by elements such as stairs, green color, and religious rooms in the 40m² residential project. Twenty-one students used project elements, while eleven created their own design languages. No score difference was observed between designs using and not using project elements. Students generally found the project adequate, and those who found it very adequate had lower average scores. Students considered program competencies, project adaptation, time management, and board design habits while evaluating themselves. Experts evaluated the boards in terms of originality, the level of project description, and graphic language. Boards that received the highest scores in different categories showed diversity, indicating that students need more knowledge and skills in board design. The need to improve students' self-evaluation skills was identified. This study addresses the roles of components in board design and the evaluations of these components by experts among the students of the Interior Architecture Department at Karadeniz Technical University. Experts stated that success in board design is associated with highlighting important aspects of the project and balancing aesthetics and readability. This requires clearly expressing the main goals and features of the project while providing a visually appealing and easily understandable presentation. Effective use of colors stands out among the students' strengths. It is noted that colors can convey the atmosphere and emotional tone of the project and capture the viewer's attention. Additionally, balanced placement of visual and textual content is considered an important strength. Integrating visual elements with text in a balanced manner can help tell the project's story and aid the viewer's understanding of the project. Moreover, using visual elements in different sizes can increase the visual diversity of the presentation and offer an engaging experience for the viewer. However, some weaknesses were

also identified. Especially, the lack of a focal point and the absence of visual hierarchy can make it difficult for the viewer to understand the important elements of the project. Not clearly defining the focal point can cause the viewer to miss the main message or prominent features of the project. Additionally, the inadequacy of technical details is mentioned as a weakness. It is emphasized that orthographic descriptions need to be detailed and typography carefully selected. The lack of technical details can prevent the viewer from fully understanding the physical features and functions of the project. The research reveals that students need support in evaluating their own performance and more education in the use of graphic language. This can lead to progress by enabling students to critically evaluate and improve their work. In conclusion, it is recommended to emphasize the importance of board design more in interior architecture education, provide students with regular feedback, and organize workshop events. Such events can help students develop practical skills and better understand design processes. This study constitutes an important resource for students to develop their design skills and raise their awareness of board design.